

Roos (18) en Yaël (15) gaven zelf debatles

Een lessenserie debatteren

En wat je daar zoal van kunt leren

Vwo-Leerlingen van het Zaanlands Lyceum verzorgden voor getalenteerde leerlingen van het basisonderwijs een lessenserie debatteren. Eerder gaven ze debatlessen aan leerlingen van hun eigen school. Welke ervaringen deden ze hiermee op? Wat zie je als je de leerlingen hierin begeleidt?

door Truda Zijp

Het Zaanse openbaar basisonderwijs biedt begaafde kinderen op twaalf locaties een aanvullend en uitdagend lesprogramma. Daarvoor komen kinderen van verschillende scholen een dagdeel in de week bij elkaar. Yaël van Dansik (15, vwo 4) gaf in maart aan een van deze zogenaamde Plusklassen een lessenserie debatteren. Roos Wagemakers (18, vwo 6) maakte het programma uit een lessenserie die ze eerder voor de leerlingen van haar eigen school ontwierp. Samen met hun begeleider Christel Hoffman, docent

Nederlands, mentor en begeleider van de Zaanlandse debatgroep Phaedrus, kijken ze terug op hun ervaringen.

'Alles uit mezelf halen'

Roos koos voor haar profielwerkstuk het onderwerp debatonderwijs. Ze maakte daarbij een serie van tien lessen die ze samen met Yaël uitvoerde in de Lyceumuren, het keuzeprogramma voor de leerlingen van de eerste en tweede klas van hun eigen school. Voor

Christel Hoffman

‘Bijna niemand doet meer z’n hele leven hetzelfde’

de lesstof maakte ze gebruik van de onderwerpen die ze zelf kreeg tijdens de debatlessen. Uit deze lessenserie stelde Roos het programma voor de basisschoolleerlingen samen. ‘Voor het profielwerkstuk wilde ik wat anders dan bijvoorbeeld het uitspitten van een stevig natuurkunde-onderwerp. Debatteren heeft mijn interesse; ik zit vanaf de eerste klas in de debatgroep van onze school en ik zit nu in het bestuur. Omdat lesgeven me leuk leek, dacht ik aan een lessenserie over dit onderwerp voor in de Lyceumuren. Debatteren is geen onderwerp bij het vak Nederlands, dus moest ik me verdiepen in de theorie. Daarbij moest ik ook van alles opzoeken over didactiek en hoe je dat toepast bij het organiseren van de lessen. Ik vond het fijn om alles uit mezelf te halen.’ Roos vond het lesgeven leuk en merkte ook dat ze het interessant vond om dat wat ze zelf heeft geleerd over te brengen op anderen. ‘Je ziet terug wat je zelf hebt gemaakt. Je ziet ook dat de leerlingen door de lessen vooruitgaan, je levert een bijdrage

aan de ontwikkeling van anderen. Dat vond ik heel waardevol.’ De keuze voor het onderwerp debatteren van het profielwerkstuk heeft niet direct iets te maken met een keuze voor een vervolgopleiding: ‘Ik heb als eerste keus Liberal Art and Sciences, een heel brede opleiding. Mijn tweede keus is Business Analytics. Ik vind het fijn om met verschillende onderwerpen bezig te zijn. Dat is wel het verband met debatteren: nadenken over onderwerpen, argumenten voor en tegen uitwerken.’

‘Ik heb veel te doen’

Yaël gaf samen met een medeleerling de vier door Roos gemaakte debatlessen aan een groep basisschoolleerlingen uit groep 7/8. ‘Ik had een klas met acht leerlingen. Ze waren enthousiast en deden goed mee. Het was anders dan in de lessen voor onze eigen leerlingen. Die lijken zich meer te schamen, alsof ze bang zijn om iets gekks te doen. De basisschoolleerlingen zijn niet bang om af te gaan. Ze zijn ontzettend trots als ze iets goed hebben gedaan. Je merkt dat het slimme kinderen zijn, ook dat je ze flink moet prikkelen. Ik vond het leuk om te zien hoe ze zich in dit onderwerp ontwikkelden.’ Yaël vertelt over haar ervaring in de rol van docent. ‘Als je zelf voor de klas staat, is het heel anders dan je denkt. Je ervaart dat het lastig is om een klas onder controle

te houden en de leerlingen aan het werk te krijgen. En dan hadden wij nog gemotiveerde en nieuwsgierige kinderen. Ik merkte bijvoorbeeld ook hoe storend het kan zijn als er ergens een geluid is terwijl je iets aan het vertellen bent. Als leerling denk je dat een zacht gefluister met je buurvrouw helemaal niet opvalt of hinderlijk is. Ik vond het een leuke ervaring om docent te zijn en ik realiseerde me dat ik het kan. Maar er is nog zoveel meer; ik denk aan rechten, psychologie, politiek, journalistiek, ben een fanatiek volleybalster, enzovoort, enzovoort. Ik heb veel te doen en ben nieuwsgierig. Ik heb het druk, dat gaat vanzelf. Laatst kon ik door een blessure 's avond niet naar volleybal. Eerst vond ik dat wel lekker, maar al gauw zat ik me op de bank behoorlijk te vervelen.'

Brede interesse

Hoffman begeleidt de debatgroep en de leerlingen die de lessen gaven. 'Belangstelling voor debatteren is er al als ze zich aanmelden. Dat is een soort kip of ei verhaal. Ze hebben een behoefte om met elkaar te spreken en te redeneren. In de groep scherpen ze elkaar aan in redeneervermogen en scherp zijn. Ze vinden het leuk om verbale spelletjes te spelen, net iets sneller dan een ander te zijn, net iets slimmer uit de hoek te komen. Daarin stimuleren ze elkaar. Ze leren in de groep feedback te geven en te krijgen, dat leren ze ook van de jury's tijdens de debattoernooien waaraan ze meedoen. Het is een meerwaarde dat het leren en oefenen allemaal met elkaar gaat. En omdat ze ervaren dat ze door samen te werken vooruitgaan, versterkt het de motivatie.' Het is Hoffman opgevallen dat de leerlingen van de debatgroep interesse hebben in brede maatschappelijke vraagstukken. 'Ze vinden het fijn om zich flink in een onderwerp te verdiepen en dat van verschillende kanten te bekijken. Tegelijkertijd zie je ze vaardigheden ontwikkelen als spreken in het openbaar, overtuigen, stellingen uitzoeken, argumenteren en luisteren.'

Verder kijken in het leven

Hoffman vindt het mooi dat de leerlingen met de lessen op de basisscholen de debatterkunst in de regio op de kaart zetten. 'Voor mezelf vind ik het leuk om het hele proces van voorbereiden en uitvoeren van de lessen te faciliteren, te zien dat er mooie lessen zijn gemaakt en ze daarmee de boer op te sturen. Roos: 'We kregen de ruimte en het vertrouwen om dit allemaal te doen.' 'Zo zijn ze niet allemaal', sluit Yaël aan. Samen praten ze nog even over een mogelijke keus voor werken in het onderwijs. Roos: 'Mijn ouders zitten in het onderwijs. Ze zeggen: 'Kijk eerst verder in het leven.' Ik wil nu vooral mijn algemene kennis vergroten en me op een brede manier

verder ontwikkelen. Yaël: 'Ja, lesgeven kun je later altijd nog doen, dat is een veilige optie. Andersom is lastiger.'

Hoffman deed eerst een opleiding moderne dans aan een theateropleiding en ging zelf ook pas later, na een docentenopleiding Nederlands, het onderwijs in: 'Dat zou ik mijn kinderen ook adviseren. Het is ook goed om je te realiseren dat je met de keuze voor een vervolgopleiding geen keuze voor de rest van je leven maakt. Bijna niemand doet meer z'n hele leven hetzelfde.' De opgedane ervaringen met het maken en geven van de debatlessen nemen Roos en Yaël mee in hun verdere leven, benieuwd naar wat ze allemaal zullen gaan doen en meemaken. Roos haalt dit jaar haar diploma. 'Ik ga breed de wereld in en dan zie ik het wel', zegt ze. Hoffman vult verder voor haar aan: 'En als ik later oud bent, kijk ik terug naar wat het allemaal geworden is.'

'Je levert een bijdrage aan de ontwikkeling van anderen'

